

ПАМ'ЯТКА ПАСІЧНИКА

Згідно діючих нормативних документів суб'єктам господарювання у галузі бджільництва необхідно знати, що:

1. Пасіка повинна бути зареєстрована за місцем проживання фізичної особи, або за місцем знаходженням юридичної особи, яка займається бджільництвом, у місцевих державних адміністраціях, або сільських, селищних, міських радах одноразово в рік заснування пасіки. Реєстрація здійснюється безкоштовно на підставі заяви (ст. 13 ЗУ № 1492-III «Про бджільництво»).

2. Пасіка повинна бути зареєстрована в Хмельницькому управлінні Головного управління Держпродспоживслужби у Вінницькій області. Реєстрація безкоштовна на підставі заяви (ст. 25 ЗУ «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»).

3. Після реєстрації пасіки необхідно звернутись в Хмельницьку державну районну лікарню ветеринарної медицини для отримання ветеринарно-санітарного паспорта на пасіку. (ст. 13 ЗУ №1492-III «Про бджільництво»).

Спеціалісти лікарні перед видачею паспорта мають провести обстеження пасіки, відібрати зразки проб для дослідження в лабораторії ветеринарної медицини. Вартість послуг згідно тарифів:

- Обстеження пасіки.
- Мікробіологічне дослідження збірної проби бджіл.
- Паразитологічне дослідження збірної проби бджіл.
- Видача ветеринарно-санітарного паспорта на пасіку.

В разі масового отруєння бджіл

Відшкодування збитків при отруєнні бджіл можливе тільки за наявності документів які підтверджують реєстрацію пасіки та наявності ветеринарно-санітарного паспорта на пасіку. Якщо пасічник хоче відшкодувати заподіяні йому збитки, то він повинен діяти швидко й оперативно. Це в його ж інтересах. Адже через 3-4 дні слідів отрутохімікатів у відібраному матеріалі вже можна не знайти.

1. Терміново звернутись до органів місцевої влади чи місцевого самоврядування (голови районної державної адміністрації, сільського, селищного чи міського голови) офіційно з письмовою заявою про отруєння бджіл з проханням про створення комісії. Після створення письмовим розпорядженням комісія оглядає пасіки, виявляє причини загибелі бджіл, ймовірних підозрюваних винних у цьому осіб, оцінює розміри збитків. До складу комісії залучають депутатів місцевої ради, представників Держпродспоживслужби, екологічної інспекції, товариства бджолярів. Дані особи можуть бути залучені в якості свідків у суді. В акті комісія зазначає де, коли, в який час, за якої температури, яким агрохімікатом оброблялась культура, фазу розвитку рослин, характер загибелі бджіл (поодинокі чи масові), ступінь ураження у відсотках і силу сімей після отруєння. Бажано, щоб при обстеженні був присутній фермер чи його представник. Слід

з'ясувати, чи були попереджені пасічники відносно вимог Закону України «Про бджільництво» не пізніше ніж за 3 доби.

2. Комісійно відбирати проби. Методичні рекомендації щодо правильності відбору надають фахівці ветеринарної медицини Держпродспоживслужби. Обов'язковою умовою має бути акт відбору та відбір контрольних зразків. Для дослідження в акредитованій лабораторії відбирають проби бджіл (400 - 500 мертвих, можна частково живих), 200 г свіжозібраного меду або незапечатаний мед у стільниках, пергу в сотах. Проби відбирають від 10% сімей з характерними ознаками отруєння, а також 100 - 200 г зеленої маси з ділянки, відвідуваної бджолами, проби землі. Головне управління Держпродспоживслужби в Вінницькій області рекомендує направляти зазначені зразки разом з супровідною, актом відбору до Державного науково-дослідного інституту лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи (м. Київ, вул. Донецька, 30, тел.: (044) 243 37 54 та 243 37 55), Української лабораторії якості і безпеки продукції агропромислового комплексу при НУБіП України (Київська обл., Києво - Святошинський район, смт. Чабани, вул. Машинобудівників, 7, тел.: (044) 526-45-02 та 527-89-43). Термін доставки проб не повинен перевищувати 1 - 2 доби. При цьому слід вказувати у супровідних документах діючу речовину. Акт комісії та експертний висновок – це основні документи для розгляду в суді. Якщо ж висновком експертизи буде доведено причинний зв'язок між обробкою поля та загибеллю бджіл, слід вживати наступних заходів

3. Маючи акти і дані лабораторних досліджень, що підтверджують факт отруєння, визначають отруту, слід письмово звернутися до відповідача про добровільне відшкодування збитків.

4. Якщо відповідач не погоджується на добровільне відшкодування збитків, передати справу до суду. Для цього необхідно: Подати позовну заяву до суду, до якої слід додати копії: - Розпорядження сільського чи міського голови про створення комісії; - Акти комісії; - Результати лабораторного дослідження; - Довідку з сільської (міської) ради (можна товариства пасічників) про те, скільки бджолиних сімей ви маєте на своїй пасіці; - Довідку про вартість бджолосімей на день отруєння (видається товариством пасічників); - Список свідків та експертів. Оскільки колективних заяв суд не приймає, позовну заяву в суд треба подати кожному пасічнику в індивідуальному порядку.

5. Тільки за рішенням суду можна притягнути того чи іншого фермера, який не дбає про довкілля, до відповідальності та відшкодувати заподіяні ним збитки.

Переміщення пасік

Також пасічнику потрібно знати, що при переміщенні пасіки до місць медозбору (за межі територіальної громади) необхідно звернутись до Хмельницької державної районної лікарні ветеринарної медицини, для отримання ветеринарного документа на переміщення пасіки в межах адміністративного району - це ветеринарна довідка, за межі адміністративного

району ветеринарне свідоцтво Ф-1Вет. Після прибуття до місць медозбору звернутись з даним документом до органів місцевого самоврядування де тимчасово буде розміщена пасіка (міські, сільські, селищні ради) для тимчасового взяття на облік пасіки за місцем розташування. (п. 4 ст. 37 ЗУ № 2498-ХІІ «Про ветеринарну медицину» та п. 3.5; 3.6 глави 3 «Інструкції щодо попередження та ліквідації хвороб і отруень бджіл.

Реалізація продуктів бджільництва

Мед та продукти бджільництва отримані від власних чи фермерських господарств можна реалізувати на агропродовольчому ринку в межах адміністративного району за наявності довідки місцевої установи ветеринарної медицини (за межами району – ветеринарно-санітарного паспорта на пасіку) та наявності висновку державної лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринку. (пп. 5 п. 40 Розділ II «Правил торгівлі на ринках»).

*За інформацією Хмельницького управління Головного управління
Держпродспоживслужби у Вінницькій області*